

เจตนาศีล

เจตจำนงความจงใจตั้งใจที่จะไม่ละเมิดข้อฝึก หรือสิกขาบท และไม่ละเมิดกระแสนีชีวิตผู้อื่น และมีเจตนาที่จะทำให้กิจกรรมวัจกรรมและการดำเนินชีวิตให้เป็นไปเรียบร้อยดีงามไม่กระจัดกระจาย

เจตสิกศีล

ความไม่โลภ ความไม่โกรธ ปัญญา ที่อยู่ในฐานะศีล

สภาพของ
ความงดเว้น

สัมมาวาจา สภาวธรรมทั้งตวันจากวจีทุจริต ๔
 สัมมากัมมันตะ สภาวธรรมทั้งตวันกายทุจริต ๓
 สัมมาอาชีวะ สภาวธรรมทั้งตวันกายทุจริต ๓ วจีทุจริต ๔

อาชีวะ

ลักษณะที่จุดกะของสัมมาอาชีวะเจตสิก (อีกนัยหนึ่ง)

๑. โวทานะลักษณะโณ มีความผ่องแผ้ว เป็นลักษณะ
๒. กายะชีวะปวัตติระโส มีความผ่องแผ้วแห่งจิตเจตสิกเป็นกิง
๓. มิจฉาอาชีวะปะหณะปัจจุปัจฐาโน มีการประหามิจฉาชีวะ
เป็นอาการปรากฏ
๔. สัทธาหิโรตตปปาทีคุณะปะทัฏฐาโน มีคุณธรรมคือ สัทธา หิริ
โอตตปปะ เป็นต้น เป็นเหตุใกล้ให้เกิด (ดังกล่าวแล้วในเบื้องต้น)

จิตนั้นเป็นกุศล

สัมมาอาชีวะ มี ๒ ประการ

๑. วิริยสัมมาอาชีวะ ได้แก่ ความเพียรในอาชีพการงานที่ปราศจากโทษ
๒. วิรติสัมมาอาชีวะ ได้แก่ การงดเว้นจากกายทุจริต ๓ และวจีทุจริต ๔
ที่เกี่ยวข้องด้วยอาชีพ

หมายถึงกระแสชีวิตที่เพียรพยายามหาอาหาร เครื่อง
นุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค หรือหาทรัพย์ เพื่อ
เลี้ยงชีพ ถูกต้องก็ได้ เป็นสัมมาอาชีวะ ถ้าแสวงหา
ทรัพย์โดยไม่ชอบธรรม เรียกว่ามิจฉาอาชีวะ

เมื่อกุศลศีลไม่เกิด ไม่ชำระกระแสชีวิตให้สะอาดหมดจด
เอามาระลึกไม่ได้ปราโมทย์ปิติ ปัสสัทธิ

วิริยสัมมาอาชีวะ

เพียรในการชวนชวายที่จะประกอบอาชีพด้วยกุศล ในการหา
ปัจจัย ๔ มาเลี้ยงชีพ
หากเพียรผิดเรียกว่า วิริยมิจฉาอาชีวะ

หมายเหตุ ตัวอาชีพที่ผิดเป็นอีกอย่างหนึ่งเช่น ค้าขายสัตว์
เป็น ค้าขายยาพิษ น้ำเมา คำนุษย์อันนี้ผิดในตัวเองอยู่
แล้ว

แต่งงานที่ถูกต้องอยู่แล้ว แต่เราเพียรผิดแล้วกุศลไม่เกิด ก็
เรียกว่าเพียรผิดเป็นวิริยมิจฉาอาชีวะ

สังวร = สำรวม

เป็นการปิดบาปด้วย สติ ความเพียร ปัญญา กุศลทั้งหลาย

ปาฏิโมกข์สังวร

ได้แก่ ศีลที่เป็นสิกขาบท (สิกขาบททั้ง)

ในบรรดาสิกขาบทที่นับเนื่อง ในพระวินัยนี้ จำแนกเป็นจาริตตศีลและวาริตตศีล

จาริตตศีล สิกขาบทที่ควรทำให้เต็ม ทำให้บริบูรณ์ เช่นการดูแลพ่อแม่ วาริตตศีล สิกขาบทที่เป็นข้อห้าม ไม่ควรกระทำ เป็นข้อฝึก

ดังนั้นปาฏิโมกข์สังวร คือ สังวรระวัง ปิด เป็นข้อฝึก สิกขาบทต่างๆ เพื่อฝึกทำกายกรรม วชิกรรม การดำเนินชีวิตของตนให้สะอาดบริสุทธิ์

หมู่สัตว์ทั้งหลายถ้าไม่มีศีลมารักษา คุ่มครองแล้ว กระแสชีวิตของสัตว์ทั้งหลายก็จะตกลงไปในอบายภูมิและตกลงไปในสังสารวัฏ

อินทรีสังวร หรือ สติสังวร

เป็นการรักษาอินทรีจนถึงมณินทรี (แท้จริงแล้วรักษาที่ใจเป็นหลัก) สติที่เกิดขึ้นจากการปิดไม่ให้ ราคะ โทสะ โมหะ ไหลเข้ามา

กระแส คือต้นหา กระแสคือทิวาญญู กระแสคือทิวาญญูทั้งหลาย กระแสคือ ความไม่รู้ทั้งหลายจะไหลเข้ามา ถ้าไม่มีสติคอยปิดกั้น สติสังวรนี้เป็นตัวปิดบาปไม่ให้ไหลเข้าสู่จิต การเห็น การได้ยิน เป็นต้น จึงปลอดภัย แท้จริงแล้วให้ปิดทึม โทวารเป็นหลัก เมื่อม โทวาร ปลอดภัยแล้ว ทางทวารอื่นๆชื่อว่าปิดด้วย

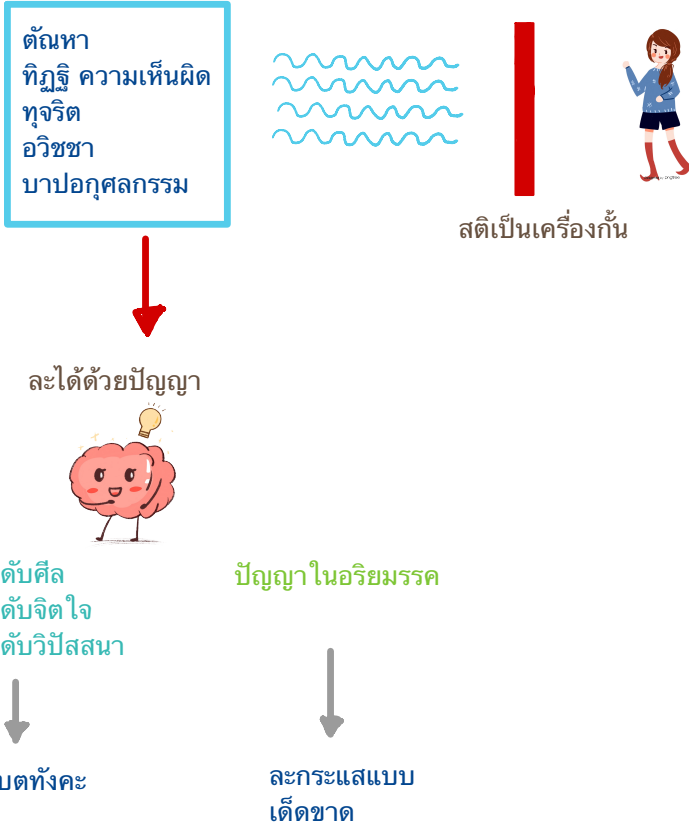

เราเห็นอาหารที่อยู่ในร้านแล้วอยากกิน หรือเห็นอาหารพระแล้วอยากกิน เป็น โลภะ เป็นอกุศล วิธีทำให้กุศลเกิดก็มองอาหารแล้วรู้สึกชื่นใจที่ให้ต้นหาร้องให้ ต้นหาผิตหวัง เรารู้สึกดีใจที่ เป็นผู้ชนะต้นหา

ญาณสังวร

เป็นชื่อของปัญญา
กระแสทั้งหลายคือกิเลสเหล่าใดในโลก สติเป็นเครื่องกันกระแส
เหล่านั้น

หมายถึง ปิดกั้นด้วยสติ แต่ละได้ด้วยปัญญา

ญาณสังวร ก็คือ ปัจจัยสันนิสสิตศีล คือศีลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สอยปัจจัย ๔
ตัวอย่างเช่นพิจารณาอาหารด้วยความเป็นปฏิกุศล (อาหาเรปฏิกุลล์สัญญา)
หรือพิจารณาอาหารด้วยความเป็นธาตุ

กำหนดสาดถกสัมปชัญญะ สัมปายะสัมปชัญญะ โคจรสัมปชัญญะ อสมฺโมหสัมปชัญญะ

ตัวอย่างวิธีการพิจารณาอาหาร

แยกแยะตั้งแต่อาหารที่อยู่ภายนอก แท้จริงคือ ดิน น้ำ ไฟ ลม
สี่ กลิ่น รส โอชะ

พิจารณาสถานะอาหารที่อยู่ในหม้อ อาหารที่อยู่ในจาน
อาหารที่อยู่ในช้อน แท้ที่จริงแล้วสภาวะธรรมเหล่านี้
แตกดับตลอดเวลาแต่เราไม่เคยรู้ความจริงเลย

กลุ่มคนที่เจริญวิปัสสนาญาณจริงๆ เขาจะเห็นด้วย
ความเป็นธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ลม จริงๆ และเห็น
สภาวะการแตกดับจริงๆ แสดงว่าปัญญาลึก ชัดเจน

ในขณะที่เคี้ยว อาหารที่เข้าไปในชีวหาปสาทก็
แตกดับสืบต่อตลอดเวลา
สารอาหารที่เข้าไป แม้ไปตามหลอดเลือด หล่อเลี้ยง
การชกาย เป็นโอชะที่แผ่ซึมซาบ

สิ่งที่ต้องการจริงๆคืออาหารช โอชะที่แผ่ซึมซาบ
เข้าไป ที่เหลือนอกนั้นเป็นอตุขรูปเท่านั้นเอง

อาหารที่ถูกปากเตโชธาตุย่อย แม้มองอยู่ใน
กระเพาะก็เรียกว่าอตุขรูป เป็นรูปภายนอก พิหิระ
ไม่ใช่ขัณฑัตตะ ต้องมีปากเตโชเผาจนเป็นอนุเล็กๆ
จึงจะซึมซาบ เป็น โอชะจริงๆที่หล่อเลี้ยงชีวิต ที่เหลือ
เป็นอตุขรูปก็ถูกขับออกมา

ให้รู้และเข้าใจจริงๆทุกขั้นตอน ถึงแม้ยังไม่เห็นก็จินตนาการเป็นไปกับปัญญาก่อน จน
เข้าใจความจริงว่าสิ่งที่ต้องการคือ โอชะที่อยู่ในอาหารที่เข้าไปหล่อเลี้ยง แตกตัวที่รู้ติ
ขณะ ครั้งหนึ่งอยู่ได้ ๗ วัน แท้ที่จริงมนุษย์ต้องการเพียงเท่านั้น แต่ตณหาและอุปาทาน
กลับติดสมมุติบัญญัติอาหาร ยีหื้อ รสอาหาร

คำถาม ทำไมคนที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ห้องแล็บตรวจอุจจาระ ตอนที่ทำงานไม่รังเกียจ แต่จึ้งยังรู้สึกรังเกียจอุจจาระของผู้อื่นในห้องน้ำ

เพราะตอนทำงานทำด้วยโมหะ

หมุ่สัตว์ทั้งหลายติดบัญญัติ ไม่เข้าใจความจริง
ของปรมัตถธรรม เมื่อติดบัญญัติ เสมหะ น้ำลาย
อุจจาระ ปัสสาวะเมื่ออยู่ในร่างกายไม่รังเกียจแต่
เมื่อออกมาจากร่างกายแล้วรังเกียจ

การพัฒนาปัญญาให้เห็นความจริงของชีวิตว่าความไม่งามคือ
ไม่งามทั้งหมด ตั้งแต่อาหารที่อยู่ในกระเพาะ อุจจาระ ปัสสาวะ
เสมหะ น้ำลายไม่งามอยู่แล้ว แต่เราไม่เคยรังเกียจ ไม่จำเป็น
ต้องไหลออกมาก็ไม่งามอยู่แล้ว
ไม่ใช่เห็นด้วยโทสะ แต่เห็นว่าปฏิกุลในความจริงของชีวิต

ต้องเร่งชวนชวายจิตใจ พฤติกรรมและปัญญาให้ทันต่อการที่
กายนี้จะทรุดโทรมเสียก่อน สักวันหนึ่งก็จะพังพินาศวิบัติไป

คำถาม เวลาทำอาหารแล้วถามเณรว่าอยากทานอะไร บาปหรือไม่

สำหรับภรรยาเหมือนเป็นการปวารณาตัว
ถ้าเป็นพระก็มีข้อสิกขาบทกำกับช่วงมีการระบุนอาหารได้ ไม่
สามารถระบุนอาหารได้ พระก็ต้องมีการสำรวมระวัง

แต่ประเด็นที่สำคัญทั้งพระและเณร ต้องรู้จักการพิจารณา
กินเพื่อเสพและกินเพื่อศึกษา
การกินเพื่อเสพเป็นเพียงค้นหา มานะ ทิฏฐิ ขอบใจไม่
ชอบใจ แต่กินเพื่อศึกษา เช่นเหมาะสมกับร่างกาย เป็น
ประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

หน้าที่ของโยมคือกำหนดด้วยว่าเป็นประโยชน์หรือไม่เป็น
ประโยชน์ (สาตถกสัมปชัญญะ)

ขันติสังวร

คืออโหสะ

อธิวาสนขันติหมายถึงความอดกลั้นเอาไว้ได้ คือมหากุศลจิตตูปบาทที่เป็นนามขันติที่มีอโหสะเป็นประธาน

อธิวาสนขันติ
คือการยอมรับ
ได้ด้วยปัญญา

สังวรนี้ใดที่มาแล้วโดยนัยว่า

เป็นผู้อดทนต่อความหนาว อดทนต่อความร้อน ความหิว กระจายสัมผัสแห่งเหลือบ ลม ยุง แดด สัตว์เลื้อยคลาน เป็นผู้มีชาติแห่งผู้อดกลั้นต่อถ้อยคำที่ผู้อื่นกล่าวชั่วร้ายแรง อดทนต่อทุกขเวทนาในร่างกายที่เกิดขึ้นอย่างทุกข์กล้า แข็ง เผ็ด ร้อน ไม่เป็นที่ยินดี ไม่เป็นที่ชอบใจ อันจะคร่าชีวิตเสียได้ นี้ชื่อว่าขันติสังวร

ขันติสังวรเป็นหัวใจของศีล เพราะถ้ารักษาศีลแล้วไม่มีขันติเป็นตัวหล่อเลี้ยงจิตใจ บรรดากุศลศีลทั้งหลายจะเจริญงอกงามไม่ได้ จะเป็นฐานรองรับคุณธรรมเบื้องสูงยาก

ขันติ ประระมัง
ตะโป ตีติกขา

ขันติเป็นตบะอย่างยิ่ง เป็นอุดมการณ์ของพุทธบริษัทที่ต้องเข้าไปถึงขันตินี้ให้ได้

อธิวาสนขันติ อยู่ภายในกระแสชีวิตนี้ เป็นนาม เป็นกุศล เป็นเจตสิก เป็นสังขารขันติ

วิริยสังวร

สัมมาวายามะ เป็นสังวรที่มีความเพียรเพื่อบรรเทา กามวิตก วิหิงสาวิตก พยาบาทวิตก

วิริยะสัมมาอาชีวะ วิรติสัมมาอาชีวะ เป็นเรื่องเดียวกัน

วิธีมนสิการทำขันตสังวรให้เกิดขึ้น

สัตว์นรกถูกบาปกรรมทั้งหลายแผดเผา
วิวควายทนต่อเหลือบไร ยุงแฉด
เปรต ทนต่อความหิว

หมู่มสัตว์เหล่านี้ไม่ได้มีขันตแต่จำนวนที่จะต้องถูกทรมานอย่างนั้นออกไม่ได้
ให้พิจารณาว่าเราในอดีตก็เคยเจอชะตากรรมแบบนี้มา
เหตุที่ไปเจอชะตากรรมแบบนี้มาเพราะทนต่ออำนาจกิเลสไม่ได้
ให้กิเลสแผดเผาแล้วเราก็ไปทำบาป เราจึงต้องไปเจ็บปวด
หากวันนี้ถูกกิเลสแผดเผา แล้วไปทำบาปอีกก็ไม่พ้นจากความเป็นสัตว์
นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน และไม่พ้นต้องจมอยู่ในสังสารวัฏ

เมื่อพิจารณาอย่างนี้แล้วจึงมั่นคงอยู่ในอธิวาสนขันต รับผิดชอบต่อปัญญา
แล้วจึงหาวิธีแก้ไข ถ้าจำเป็นต้องเผชิญหน้าก็ไม่สะทกสะท้านไม่หวั่นไหว
ไม่ทำให้ศีลเศร้าหมอง หรือพังพินาศไป

ศีล สมาธิ ปฏิสนธิปัญญา วิปัสสนา ปาหาริกปัญญา สัมมปธาน

	นิทานาทิกถา	กล่าวด้วยคำนิทานเป็นต้น
	๑. สีเล ปติฏฺฐาย นโร สบฺบโธ จิตฺตํ ปณฺณจฺจ ภาวยํ อาตปปี นินฺนโก ภิกฺขุ โส อิมํ วิชฺฌเย ชฺฌนฺตึ	๑. นระผู้มีปัญญา ตั้งอยู่ในศีลแล้ว เจริญจิตและปัญญาอยู่ เป็นผู้มีความ- เพียร มีความฉลาด เป็นภิกษุ เขา จะพึงวางชู้ญนี้ได้.
นรชนผู้มีปัญญา		ในที่นี้หมายถึงปัญญาเกิดจากกรรม คือผู้ที่มีปัญญาเกิดมาด้วย (ดีเหตุกปฏิสนธิ)
ตั้งมั่นอยู่ในศีล		ศีลนั้นหมายถึง สังวร ๕ ปาฏิโมกข์สังวร สติสังวร ญาณสังวร ชันตสังวร วิริยะสังวร
อบรมจิต		ให้ได้ปราโมทย์ ปิติ ปัสสัทธิ สุข สมาธิ เป็นสมณะ แล้วต่อมาเจริญวิปัสสนาญาณ
อาตปปี		มีความเพียรเป็นตัวหนุนเนื่อง เผาอกุศลธรรมทั้งหลายที่เราร้อน ด้วยอำนาจแห่งการกระทำที่ติดต่อกัน
นินฺนโก		เป็นผู้มีปัญญาสามารถทำให้โมหะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อตนเหือดแห้งไปได้ เป็นผู้มีปัญญาเครื่องรักษาตนให้พ้นจากโมหะ ที่เป็นปฏิปักษ์แก่ตนได้ หรือเป็นผู้มีปัญญา นำอารมณ์กรรมฐานคือรูปนาม ให้ปรากฏชัดแก่ตนได้ แล้ว

สี่เล ปติภูชฎาย นโร สบฺลโย จิตฺตํ ปญฺญญจ ภาวย อาตาปี นีปะโก ภิกฺขุ โส อิมํ วิชฺฐเย ชฏฺโ

ในคานานี้มีองค์ธรรม ๖ ชุด

๑. ศีล
๒. สมาธิ
๓. ปฏิสนธิปัญญา เกิดมาพร้อมด้วยปัญญา
๔. วิปัสสนาปัญญา ปัญญาที่พิจารณาไตรลักษณ์ เห็นรูปนาม
ชั้น ๕ ด้วยความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
๕. ปาริหาริกปัญญา ปัญญาในการบริหารตน เช่น สัมปชัญญะใน
ฐานะ ๗
๖. สัมมปธาน คือความเพียร

พระนาคเสน “ขอถวายพระพร คิด มีความเป็นที่ตั้งเป็นลักษณะ คือ **ศีลเป็นที่ตั้งแห่งกุศลธรรมทั้งปวง** อันได้แก่ อินทรีย์ ๗ ละ โทษองค์ องคัมภรค สติบัญญัติ สัมมกัมปธาน อิทธิบาท ๘มาน วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ ขอถวายพระพร พระโยคาวจรผู้ตั้งในศีล อาลัยศีล ตั้งในศีลแล้ว ย่อมเจริญอินทรีย์ทั้ง ๕ คือ สัทธินทรีย์ วิริอินทรีย์ สตินทรีย์ สมานินทรีย์ ปัญฺญินทรีย์ได้ กุศลธรรมทั้งหลายทั้งปวงย่อมไม่เสื่อมไป”

พระเจ้ามีลินท์ “ขอพระคุณเจ้า จงกระทำอุปมาด้วยเถิด”

พระนาคเสน “ขอถวายพระพร มหาบพิตร **เปรียบเหมือนว่า พืช ต้นไม้เหล่าใด** เหล่าหนึ่ง **ย่อมถึงความงอกงาม ความไพบลย่ พืช ต้นไม้เหล่านั้นล้วนอาศัยแผ่นดิน ตั้งบนแผ่นดินแล้ว ก็ย่อมถึงความงอกงาม ไพบลย่ได้ ฉนั้นใด** ขอถวายพระพร พระโยคาวจรอาศัยศีล ตั้งในศีลแล้ว ก็ย่อมเจริญอินทรีย์ ๕ คือ สัทธินทรีย์ วิริอินทรีย์ สตินทรีย์ สมานินทรีย์ ปัญฺญินทรีย์จะนั้นเหมือนกัน”

พระเจ้ามีลินท์ “ขอพระคุณเจ้า จงกระทำอุปมาอีกหน่อยเถิด”

พระนาคเสน “ขอถวายพระพร มหาบพิตร **เปรียบเหมือนว่า คนทั้งหลายย่อมทำ** การงานที่ต้องทำด้วยกำลังเหล่าใดเหล่าหนึ่ง **คนทั้งหลายเหล่านั้นล้วนอาศัยแผ่นดิน ตั้งอยู่บนแผ่นดิน แล้วก็ย่อมกระทำการงานเหล่านั้น ได้ ฉนั้นใด** ขอถวายพระพร พระโยคาวจรอาศัยศีล ตั้งในศีลแล้ว ก็ย่อมเจริญอินทรีย์ ๕ คือ สัทธินทรีย์ วิริอินทรีย์ สตินทรีย์ สมานินทรีย์ ปัญฺญินทรีย์จะนั้นเหมือนกัน”

คำถาม จะพัฒนาอินทรีย์สังวรอย่างไรให้ปิดบาปได้รวดเร็ว

การตั้งเจตนาไว้ก่อน
ดูเพื่อศึกษา หรือ ดูเพื่อเสพ
ฟังเพื่อศึกษา หรือ ฟังเพื่อเสพ
ดมเพื่อศึกษา หรือ ดมเพื่อเสพ
กินเพื่อศึกษา หรือ กินเพื่อเสพ
สัมผัสเพื่อศึกษา หรือ สัมผัสเพื่อเสพ
มนสิการทางใจ เพื่อศึกษา หรือ เพื่อเสพ

ที่ผ่านมาแค่ดูได้ แต่ดูไม่เป็น จึงได้แค่ชอบใจไม่ชอบใจ
ต่อไปนี้ไม่ได้แล้ว ต้องมนสิการใหม่ที่เราจะดูเพื่อศึกษา
ให้สติเกิด ปัญญาเกิด ความเพียรที่สร้างสรรค์เกิดขึ้น
ให้สติปัญญาเกิดจริงๆเพื่อไม่ให้ความกำหนัด ความ
ชดเคือง ความมัวเมาลุ่มหลงไหลเข้าสู่จิตเป็นต้น

ท่านพาหิยะทวารจิริยะ ท่านก็บรรลुरुธรรมทางทวาร ๖
คือกำหนดอินทรีย์สังวร (ย่อมา๔)

พรหมจริยปัญญาศีล

ถือศีล ๕ พร้อมด้วยสมาทานถือพรหมจรรย์ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเพศตรงกันข้าม

อุโบสถศีล

มีองค์ธรรม ๘ แต่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้อีกองค์ ๙ ให้แม่เมตตาแก่สัตว์ทั้งหลายในทิศนั้นๆด้วยเมตตาจิต (นวอุโบสถศีล)

โคपालกอุโบสถศีล

อุโบสถของคนเลี้ยงโค สนทนากันแต่เรื่องเกี่ยวกับการให้อาหารโค คนรักษาศีลบางท่านสนทนากันแต่เรื่องกิน

นิคัณฐอุโบสถศีล

การรักษาศีลแบบพวกนิครนถ์กำหนดว่าในบริเวณนี้ทำบาปไม่ได้เลยบริเวณนี้ทำบาปได้ มีขอบเขตในการทำบาป

อริยอุโบสถศีล

พรหมอุโบสถศีล	เจริญพุทธคุณอย่างแรง
ธัมมอุโบสถศีล	เจริญธรรมคุณเป็นประธาน
สังฆอุโบสถศีล	เจริญสังฆคุณเป็นประธาน
ศีลอุโบสถศีล	เจริญคุณของศีลเป็นประธาน
เทวดาอุโบสถศีล	เจริญเทวดานุสสติเป็นประธาน
อภิวังคอุโบสถศีล	อุโบสถศีลที่มีองค์ ๘ เป็นต้นว่าพระอรหันต์ทั้งหลายไม่ฆ่าสัตว์เราก็จะเจริญรอยตามพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นต้น

คำถาม ถือศีล ๘ ทานช็อคโกแลต หรือ โอวัลติน นม ได้หรือไม่

อยู่ที่ว่าจะสมทานศีล ๘ ตามวินัยศีล หรือ ตามสุตตันตศีล

วินัยศีล

บริโภคนม โอวัลตินไม่ได้เพราะถือว่าเป็นโภชนะอันประณีต แต่สุตตันตศีลอนุญาตนม

พระเกิดจากวินัยศีล ต้องถือตามวินัยศีลเพราะเป็นผู้โน้ม ชัดเกล้าตนเอง

ส่วนสุตตันตศีลเป็นศีลของฆราวาส

คำถาม การสอนธรรมะผิดเป็นบาปมากไหม

การสอนธรรมะเหมือนการชี้ทาง หากเราชี้ทางให้คนเดินทางผิด
กรรมจะย้อนกลับให้ตนเองหลงทางในสังสารวัฏ ออกจากการพ้น
ทุกข์ไม่ได้

จึงเป็นโทษเพราะเป็นการดำเนินชีวิตที่ผิดหลักมัชฌิมาปฏิปทา
คนชี้ทางต้องชัด ไม่เอาทิฐิตัวเองเข้าไป ต้องศึกษาคำสอนให้ชัด
หากจะใส่ความเห็นของตนเองเพื่อเชื่อมให้ก็ไม่เป็นไรแต่ต้องยึด
โยงให้ถูก บอกตรงไปตรงมาแยกแยะให้ออก ศึกษาให้ชัดแล้วจึง
สอนผู้อื่น